

kép technikai részéről *Alten* hadnagy, a topographiai és archæologiairól dr. *Milchhöfer* adnak számot, kiknek e két utolsó térkép első sorban köszönhető.

Dr. PE CZ VILMOS.

PHILOLOGIAI PROGRAMM-ÉRTEKEZÉSEK 1880/81.

21. **Farkas József.** Nehány jellemvonás a jogtudós Scævolaokról. (A magyarországi kegyes tanítórend kecskeméti főgymnasiumának tudósítványa az 1880/81-iki tanévről.)

Szerző ezen szorgalommal írt értekezésében különösen a Cicero által híressé vált három Scævola (P. Mucius Scævola, Q. Mucius Scævola Augur, és Q. Mucius Scævola Pontifex) életével és jellemzésével foglalkodik, kik, különösen az Augur és a Pontifex, a Kr. előtti második században a római jogtudománynak megalapítói voltak. Az értekezés egy rövid bevezetésből és három részből áll. Egy pár német munka (különösen Bähr és Bernhardy római irodalomtörténetei), de különösen Cicero művei alapján készült.

22. **R. Perusek** De scholiorum Bernensium origine et auctoribus, argumento et indole. (Jahres-Bericht des k. k. Realgymnasium in Serajevo am Schlusse des zweiten Schuljahres 1880/81. P. 1—32.)

Igen alapos értekezés, mely tárgyát minden oldalról fényes világításban tünteti fel. Szerző először is a leginkább berni codexekben ránk maradt és a Georgica és Eclogára vonatkozó Scholia Bernensia kiadásait, a rájuk vonatkozó irodalmat és kiválóbb kézíratait ismerteti. Azután áttér a scholionok szerzőire. Hagen és más újabb kritikusok ellen kimutatja, hogy Gallus és Gaudentius többnyire Serviusból merítették tudományukat, míg Servius Junilius Filagriustól, vagy helyesebben Junius Philargyriustól, kinek a scholia Bernensia legnagyobb részét kell hogy tulajdonítsuk, teljesen függetlenül dolgozott. Ezen megfigyelés alapján könnyű volt azután Peruseknek a Scholia Bernensia egyes részeit, melyeknél a szerző neve a kéziratokban nincsen kitéve, bizonyos szerzőnek tulajdonítani. Összehasonlította ugyanis a Berni scholionokat a más kéziratokban ránk maradt Servius-féle commentárral, és a hol azt találta, hogy az előbbieket Servius-sal megegyeznek, Gallusnak vagy Gaudentiusnak, illetőleg a Georgicon első könyvétől kezdve, hol a Gallusból való kivonatok megszűnnek, csak Gaudentiusnak tulajdonította, azokat pedig, melyek Servius-tól eltérnek, Philargyriusnak, kivéve, hogyha egy-ügyiségük által későbbi eredetüket el árulták. A magvas értekezést, melynek tanulmányozását mindenkinek ajánljuk, kinek a classicus auctorokhoz írt scholionok kiadásával kell bajlódnia, a Scholia Bernensia szerzőinek kritikai működésének jellemzése rekeszti be.